

A TULAJDONVISZONYOK RENDEZÉSE ÉRDEKÉBEN AZ ÁLLAM ÁLTAL 1949. JÚNIUS 8-A UTÁN AZ ÁLLAMPOLGÁROK TULAJDONÁBAN IGAZSÁGTALANUL OKOZOTT KÁROK KÁRPÓTLÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT ÁLTALÁNOS VITÁJÁNAK FOLYTATÁSA – 1991. MÁRCIUS 4.

KÖVÉR LÁSZLÓ, DR. (FIDESZ) Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztában vagyok azzal, hogy hozzászólásommal nem a jelenlévőket, a türelmesen várakozókat kéne büntetnem, hanem igazából azokat, akiknek nem volt türelmük a vita végét kivárni. Mindazonáltal nem áll módomban megkímélni önöket ettől a tíz perctől, úgyhogy további szíves türelmüket kérem.

Előre bocsátom azt is, hogy a közel 100 hozzászólóból a FIDESZ mindössze ötöt engedett meg magának, én vagyok a hatodik, tehát ilyen értelemben nem mi járultunk hozzá ennek a vitának az elhúzódsához.

Igazi kárpótlás nem lehetséges, és nem ezen az úton juthatunk el az általunk is kívánt működőképes, magántulajdonra épülő gazdasághoz, mondta Orbán Viktor frakcióvezetőnk a vita kezdetén. Sajnálatos módon a vita további menete ebbéli hitünkben nem ingathatott meg bennünket.

Szeretném röviden összefoglalni azokat az érveket, amelyek előkerültek a mi frakciónk részéről, és amelyekre a vitában nem kaptunk választ.

A vitában elmondtuk, hogy az igazság és a jogszerűség szempontjából vizsgálva nem igazolható a beterveztett kárpótlási törvény. Többen kisgazdapárti felszólalók is minősítették ezt a törvényt. Ha másért nem tekintjük igazságtalannak, csupán azért mert részleges, így a károsultaknak csak egy részére, és az elvett vagyontárgyaknak és az elvett lehetőségeknek csak egy részére terjed, illetve terjedhetett ki. A gazdasági racionalitás szempontjából pedig egyenesen károsnak tartjuk a beterveztett javaslatot, egyrészt, mert – mint elmondtuk – nincs rá fedezet, bizonytalan nagyságúak, de mindenképpen nagyok lesznek a költségei, a fedezetlen értékpapírok kibocsátásával gerjeszti az inflációt, súlyos zavarokat okozhat a részvénypiacon, ezáltal zavarokat okozhat a privatizáció folyamatában is, valamint nem teremti meg a tulajdonviszonyoknak azt a stabilitását, amire itt sokan utaltak, sőt azt gondolom, hogy a tulajdonjogi és örökösödési viták tömkelegével éppen hogy még a jelenleginél is jobban összezavarja azt.

De talán a legfontosabb ellenérvünk az éppen arra szóló érv, amit itt a legfontosabb pozitív érvként szoktak felhozni, vagyis ennek a törvénynek a társadalmi hatásait illetően. Nevezetesen, véleményünk szerint nem igaz, hogy – eltekintve a természetben visszaszolgáltatott földek régi-új tulajdonosaitól – itt egy új kistulajdonosi réteg jönne létre, hanem éppenséggel, figyelembe véve, hogy az értékpapírok az értékpapírok másodlagos piacán még névértéknél, a csekély névértéküknel is alacsonyabb áron kelnének el, ezért valójában a már vagyoni tehetséggel rendelkező tulajdonosoknak adnánk burkolt állami támogatást.

Felhívnam a tisztelt képviselőtársak figyelmét a vitának egy jelentős motívumára, ami visszavisszatért néhány kormánypárti képviselő felszólalásában: ezeket az új tulajdonosokat csak akként tudták jellemezni – tisztelet a kivételnek – mint bűnözők és kommunisták bandáját, vagy esetleg mind a kettőt.

Ezért én arra kérném Zsiros Géza és Palotás János képviselőtársamat, hogy ugyan már ezeket a képviselőtársakat világosítsák fel arról, hogy ez az új tulajdonosi réteg azért nemcsak ezekből az emberekből áll.

Azt gondolom továbbá, hogy ez az állítás, mely szerint itt e törvény nyomán egy új kistulajdonosi réteg alakulna ki, a legképtelenebb, legképmutatóbb állítás, és ez az, ami a legnagyobb és kielégítetlen illúziókat fogja kelteni ebben a társadalomban.

Elmondtuk, illetve Áder János képviselőtársam elmondta, hogy mennyire aggályosnak tartjuk az eljárási szabályok kidolgozatlanságát és ellentmondásos voltát a törvény deklarált céljával, hogy a törvény lehető legszélesebb kört kárpótolja. Zsiros Géza képviselőtársam egyébként ma egy figyelemre méltó megállapítást tett, amikor a FIDESZ politikai éleslátását dicsérve – ezáltal persze egy oldalvágást téve – beismerte, hogy ez a törvény nem a társadalom többségének a törvénye, csupán a társadalom egy kisebbségi részének érdekeit képviseli.

Félreértés ne essék, ez önmagában még nem lenne érv a mi oldalunkon, mert azt gondolom, hogy a demokráciába a kisebbségek jogainak védelme is beletartozik, azonban mindazoknak az érveknek a figyelembevételével mellett ez az érv talán figyelembe veendő azok számára is, akik itt ezt a nép vagy a parasztság törvényeként aposztrofálták.

Figyelmet keltett, legalábbis bennem az a hivatkozás is, és ez tulajdonképpen a Kisgazdapárt elmúlt néhány hónapos politizálásában végigvonult, hogy a parasztságra hivatkozva érvelnek a földtörvény, majd később a kárpótlási törvény mellett, mintegy sugallva kifelé egy szembenállást a parasztság kontra a társadalom többi része között.

Na már most tisztelettel, az én álláspontom szerint a parasztság körébe ma azok tartoznak, akik a mezőgazdaságból élnek és ott dolgoznak, nem pedig azok csupán, akik tulajdonnal rendelkeznek, vagy akiknek az ősei tulajdonnal rendelkeztek. Tehát kéretik az érvelést a jövőben erre a szűkebb rétegre korlátozni.

Egyébiránt, hogy nem magamtól spekuláltam ki csupán ezt az érvet, hanem Mizsei Béla képviselőtársunk egy elszólásnak minősíthető mondatában is megjelent, ennek igazolására felolvastam az ő, vitában elhangzott néhány szavát: ami pedig a 45-ös földosztást illeti, kérem, én merem azt állítani, hogy azok, akik földjüket visszakerik, közöttük nem tudom, van-e egy ezrelék, aki a 45-ös földosztásban kapott földet kéri vissza. A régi kisbirtokosok, akik 45 előtt megszerezték a földjüket, tulajdonképpen azokra gondolunk, amikor vissza akarjuk nekik perelni a földet.

Most már értem egyébként, hogy a Kisgazdapárt miért hadakozik olyan lelkesen saját múltja ellen, amikor elfelejti azt, hogy a kommunistákkal együtt a kisgazdák osztottak földet 45-ben. Azé a föld, aki megműveli jelszóval.

A vitában egyébként a FIDESZ érveit nagyon sokszor érintették, ellenérveket, érdemi ellenérveket nagyon keveset hallottunk, viszont tipikusak voltak azok a reflexiók, amiket hallottunk. Egyrészt a FIDESZ a kárpótlási törvény kapcsán kifejtett álláspontja miatt a FIDESZ privatizációs elképzeléseit kérték számon, illetve ennek hiányát emlegették fel, majd ugyanazzal a lendülettel minősítették is ezt a nem létező álláspontot, hogy mi tulajdonképpen hogyan is gondoljuk a privatizációt. Én azt gondolom, hogy mi hogy gondoljuk ezt majd a megfelelő időben, a megfelelő napirendi pont vitájánál ki fogjuk fejteni. De szeretnénk emlékeztetni mindenkit, hogy a FIDESZ választási programjában szerepelt, hogy a kárpótlást és a privatizációt szétválasztandó kérdéseknek tartjuk, hogy ne jussunk a mellékelt

kedvezőtlen, használhatatlan végeredményhez. Másrészt nemes egyszerűséggel úgy interpellálták véleményünket, mint a senkinek semmi elv érvényesítését. Most anélkül, hogy ide idézném Orbán Viktor szavait pontosan, azt elmondanám, hogy a mi álláspontunk nem a senkinek semmit állásponjtja, hanem a nem így, nem ilyen címen, nem, illetve nemcsak a törvényben tekintetteknek szóló kárpótlás elve.

Harmadrészt pedig rendszeresen visszatérő érv volt, hogy mi fiatalságunk okán – úgymond – nem pörkölődtünk meg a történelem tüzeiben, ezért nem tudjuk átérezni a törvény jelentőségét. Ezzel – tisztességünkkel együtt; ki anélkül – megkérdőjelezték tulajdonképpen belátóképességünket, vagyis azt, hogy tudjuk, miről beszélünk, s hogy mit mondunk.

Most tisztelettel és csendben kérem azt, hogy képviselőtársaim a jövőben ehhez az érvelési technikához ne folyamodjanak. A fiatalság – véleményem szerint – nem érdem, csupán állapot, de az idősebb kor is ez, s nem más, tehát annyit megígérhetek cserében, hogy mint ahogy eddig sem tettük, úgy a jövőben sem fogjuk egyes parlamenti frakciók átlagéletkorát kiszámítani, s ebből a frakció tagjaira, azok belátóképességére – pláne nem a morális, elvi alapozású, tisztességes álláspont kialakítására való képességükre – messzemenő következtetést levonni.

Nem élek vissza türelmükkel, az időm lejárt, ezért arra kérem Önöket, hogy ezt a törvényt ne bocsássák részletes vitára, illetve amennyiben ez a baleset mégis bekövetkezik, utasítsák el a részletes vita után. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a bal oldalon.)*